

R E G I S T E R

der Capittelen van het eerste Deel der *Genees-konste*,

Genaemt den **SCHAT** der **GESONTHEYT**,

Handelende op het

E E R S T E D E E L

Voorreden van den *Schat der Gesontheit*, leerende

CAP. 1. Waer door den Mensch de Siecken en de Doot onderkenigh geworden is, Fol: 1

2. Vande weerdigheit des Menschens na Ziel ende Lichaem, &c. met wat middel deseive in gesontheit langh by malkanderen gehouden wert, Fol: 5

3. Waerom de Menschen inde eerste tijden veel langer leefden, als sy nu doen, Fol: 8

4. Of het leven door de konst, of te eenigh middel verlengt kan werden, Fol: 11

5. Dat het Schrijven van de bewaringe der gesontheit dienlich en noodwendigh is, Fol: 14

6. Vande Gesontheit en hare weerdigheit, Fol: 16

7. Waer in de gesontheit bestaet, Fol: 19

8. Waer in het leven bestaet, en door wat middel het selve in gesontheit onderhouden wert, Fol: 20

H E T E E R S T E B O E C K

Van de Beweginge des Gemoeds.

CAP. 1. Vande beweginge des gemoeds in 't gemeen, Fol: 24

2. Vande Droefheit, Fol: 28

3. Vande Nijt, Fol: 35

4. Vande Liefde, Fol: 40

5. Vande Eergherigheit, Fol: 54

6. Vande Gierghheit, Fol: 59

7. Vande Blijdschap, Fol: 67

8. Vande Gramschap, Fol: 70

9. Vande Vreesde, Fol: 79

H E T T W E E D E B O E C K

Van de Lucht.

CAP. 1. Vande Nootsakelijckheit en verscheydenheit des Lughts en waerom deseive veel veranderinge onderworpen is, Fol: 85

2. Vande Vier getijden des Jaers ende wat veranderinge iy inde Lught en in ons Lichaem maken, Fol: 92

3. Vande Winden en wat veranderinge die maken, Fol: 95

4. Van het onderscheyt der Plaetsen en Landen, en welke de gesonteste sijn, Fol: 99

H E T D E R D E B O E C K

Van Spijsje ende Dranck.

CAP. 1. Van het Voedsel, haer noodsakelijckheit en Verscheydenheit, Fol: 103

2. Van Broodt, Pap, Bry, Koecken, &c. Fol: 106

3. Van Moes-kruyden, Salade en Toe-kruyt, Fol: 112

4. Van Retbare Wortelen, Fol: 117

5. Van Aert-vruchten, Fol: 122

6. Van Heester-vruchten, Fol: 124

7. Van Boom-vruchten met harde schelpen, Fol: 125

8. Sachte Schellen, Fol: 127

9. Van Suycker en Kruyt, Fol: 133

10. Van den Oorspronck van het slachten der Beesten en dat het vleesch de voedsaemste spijsje is, Fol: 136

11. Van het onderscheyt en verkiefsinge van 't vlees, Fol: 138

12. Van 't vleesch der tamme vier-voetige dieren, Fol: 142

13. Van het wildt-braet, Fol: 148

14. Van de vogelen, Fol: 150

15. Van 't gene van de dieren komt, als bloet, melck, borer, wey, beulingen, eyeren en honich, Fol: 157

16. Van visch, sijn gestaltenis en verscheydenheit, Fol: 162

17. Van Drank, en eerst van het Water, Fol: 168

18. Van Wijn, Fol: 172

19. Van Bier, Fol: 176

20. Vanden Taback, Fol: 177

21. Van Zout, Fol: 178

V I E R D E B O E C K

CAP. 1. Vande beweginge en ruste des lichaems, Fol: 181

2. Van Slapen en Waken, Fol: 183

3. Van het af-leeten en behouden des kamerganghs, waters, en andere overtolligheits, mitsgaders oock van het by-slapen, Fol: 184

H E T T W E E D E D E E L

Van de behoudinge des gesontheits.

CAP. 1. Vande bewaringe der gesontheit in 't gemeen, Fol: 187

2. Waer de Ouders moeten op letten in het Telen van hare Kinderen, Fol: 198

3. Hoe een bevruchte Vrouw haer onderhouden sal, Fol: 198

4. In hoe veel maenden een kindt voldragen is, Fol: 202

5. Vande Arbeyt en het ampt der Vroed-vrouwen, Fol: 209

6. Dat het eerste sogh vande Kraem-vrouw, de jongekinderen nut en dienstigh is, Fol: 210

7. Dat elke Moeder haer eygen kinderen, soo het mogelijk is, behoort te suygen, of te anders wat Minne ly sal verkiefsen, Fol: 211

8. Hoe langh de kinderen dienen te suygen, en hoe sy tot haer seven jaren op-gevoedt moeten werden, Fol: 214

9. Vande maniere van op-voedinge inder weede en derde seven jaren, Fol: 219

10. Vande maniere van leven der volwassen, of middeljarige, en voor eerst vande verkiefsinge der spijsje, Fol: 222

11. Vande mate der spijsje ende hoe veel men eten moet, Fol: 226

12. Hoe dikmaels daegs men eten moet, Fol: 229

13. Welck beter is des middaeghs, of te avonts en op wat ure meer te eten ende wat voor ofte nae gegeten dient, Fol: 230

14. Vanden Dranck, sijn mate en tijt, Fol: 232

15. Van oefeninge en ruste des lichaems, Fol: 235

16. Van slapen en waken, Fol: 238

17. Van het losen des kamerganghs, waters, &c. als oock van het by-slapen, Fol: 240

18. Vande maniere des levens, van oude luyden, Fol: 242

19. Vande Maniere des levens der gener die een ongemarigt en swaklighaem hebben, Fol: 246

20. Maniere des levens der gener die van verscheyde siekten gedreyht werden, Fol: 248

21. Hoe de gene leven moeten die even nye een sieckte op-gestaen sijn, Fol: 250

22. Hoe verre de verhaelde middelen der gesontheit, by een yegelijck in een waer genomen werden, Fol: 250

B L A D - W Y S E R,

der by-fondere dingen, rakende de *Schat der Gesontheit*.

A Ader, 208. 1201. 201. 248. 249. op de voet, 201.
Ael, 101. 166.
Ael-besien, 124. 189.
Aerd-besien, 125. 189. 225.
Aerd-buylen, 121.
Aberdaen, 164.
Abticots, 131.
Aconyt, 106.
Adam kent kruyden, planten, &c. 9.
Adem-flanck, 130.

Aerdt-nooten, 121.
Aerde, 19.
Afireck, kamergangh, 184. 191. 240.
Ajuyn, 86. 117. 120. 200. 231. 232. 247.
Aloe, 200. 249. pillen, 249.
Alykruycken, 167.

Amandelen, 127. 208. 210. marcepeyn, 127. oly, 208. 210.
 Anchoves, 166.
 Appelen, 128. 189. 200. 221. drank, 128. reuck, 189. fyroop, 128. wijn, 128.
 Arangie, orange-appelen, 130. 189. 223. sap, 130. schellen, 130.
 Arbeydt der vrouwen, 205.
 Articocken, 123.
 Alperges, 113. 116.
 Atheneus, 14.
 Avonde-mael, 230.
 Azyn, 104. 113. 121. 142. 176. 177. 223. ma-
 ken, 121.

B.

B Aeckeren, 209.
 Baers, 165.
 Barbeel, barm, 163. 166.
 Balsen, 198.
 Bete, 115. 121. 240. 244. wortel, 111.
 Berberis, 124. 189.
 Bergen, 90.
 Beiweert drincken, 171. 234.
 Beulinghen, 157. bloedt, 157.
 Beverwijn, 200.
 Bevruchte onderhoudingh, 190.
 Beweginge drie'erley voordeel, 181. des ge-
 moeds, 22. 24. 190. 199. 244. des lichaems,
 182. 199. 244.
 Bier, 104. 176. 189. 218. 233. 234. 247. azyn,
 177. en broodt, 215.
 Biefen, 189.
 Bies-loock, 114. 117.
 Biech, 159. der kraem-vrouwen, 210.
 Bizon, 55.
 Biscuyt, [twee-back,] 109. 235.
 Bitterheyligh, 249. pillen, 249.
 By slapen, 10. 116. 120. 123. 127. 155. 156.
 166. 167. 175. 181. 185. 186. 194. 202. 221.
 244. 248. 250. mare, 198. 240. 241. nood-
 wendigheyt, 185. 240. oude luyden schade-
 lijck, 241. 244. 245. schade die even nyt
 siecken op staen, 241. 249. 250. tijdt, 179.
 194. 195. 196. 197. 198. 199. 238. 241.
 Bleswischuyt, 109. 130.
 Blicck, 166.
 Blijdschap, 67. 68. 69. 70. genefinge, 69. 70.
 Bloedt, 19. 73. 105. 116. 117. 119. 120. 123.
 127. 156. 157. 161. 173. 183. 221. 222. 248.
 beulinghen, 157. maling, plaets, 19. 10. voed-
 sel, 157.
 Blom-kool, 114.
 Blom-pap, 109.
 Bockingh, 165.
 Boeckweyt, 111. bry, 111. loecken, 111.
 Bolck, 164.
 Bol-zaet, 90.
 Boognerdt karssen, 131. 189.
 Boonen, 111.
 Boorts, 122. 129. 130. 166.
 Boffe krabben, 167.
 Boter, 9. 105. 157. 158. 159. 208. 210.
 Borten, 165.
 Braeckken, 166. 179. 237.
 Braem-beyen, 124. wilde, 126.
 Braeslem, 164.
 Brande-wijn, 173. 176.
 Brem-kappers, 125.
 Bry, 107. 109. 111. 126.
 Broodt, 14. 104. 207. 108. 122. 123. 227. 242.
 Buyck-loop, 230. 245.

C.

C Abbelsaew, 164.
 Caetien, 182.
 Calkoenen, 154.
 Campemoelien, 121. 129.
 Candeel, 160. 250.

Caneel, 135. 189. 200.
 Canfer, 135. 200.
 Cappeloen, 152. 153. 250.
 Cappers, 125. 200. brem, 125. vliet, 125.
 Cardanus, 9.
 Caroten, 119. 121.
 Carper, 165.
 Cassanien, 127. 156. broodt, 127.
 Caviaer, 165. 223.
 Cazare, 108.
 Chohorey, 116. wilde, 116. wortel, 121.
 Cidre, 129.
 Cinnaber, 9.
 Clysteren, 200.
 Cluyfenaers, 9.
 Citroenen, 129. sap, 129.
 Colijck, 121. 174.
 Concommeren, 122. 189. 200. gefulte, 122.
 wilde, 200.
 Conijnen, 141. 150. 189.
 Confert van roosen, 127.
 Consumption, [een eng. sieckt.] 222.
 Corinthen, 121. 129. 133. 200. 240. 244. sap, 200.
 Cornuelien, 131.
 Crabbe, 167. fleur, 167.
 Craeck-been, 140.
 Crasus, 34.
 Crop-salad, 114.
 Cruys-beyen, 123. **D.**
D Anffen, 51. 237.
 Decoda neronis, 171.
 Democritus, 9. 14.
 Dermis, 141. verckens, 141.
 Dieren die niet drincken, 232.
 Diète, [eer-regel,] 15.
 Doodts oorfaeck, 2. ontgaen, 13.
 Drancck, drincken, 100. 103. 168. 179. 190. 225.
 niet te kout infonderheyt verhit zijnde, 171.
 234. mare, 190. 232. 234. noodtsakelijck-
 heyt, 168. 169. 232. 234. tijdt, 222. 234.
 verliesinge, 190.
 Driederley koockinghe, teeringe, 20. 184.
 Droefheydts kracht, 29. geneesmiddelen, 31.
 32. 33. niet nyt te beelden, 29. oirfaecken,
 29. 30. 31.
 Druyven, 132. 222. 223. 244.
 Duyven, 141. 155. tingh, 155. tortel, 155.
E.
E eergierigheids kracht, 54. 55. 56. 57. ge-
 nees-middelen, 58.
 Eyckelen, 124.
 Eycken lombraerts, 209.
 Elft, 164.
 Enden, 141. 145. lever, 141.
 Endivie, 116. 189.
 Engels man, 150. jaer oudt, 11. 244.
 Eicls, 148. 165.
 Erweien, 112.
 Etens-luft, 115. 121. 122. 127. 136. 152. 164.
 165. 167. 181. 223. 228. 236. genees-mid-
 del voor den hongher, 224. hoe dicke's
 daeghs? 229. nooyt tot men fat is, 228. om
 te leven, 106.

F.

F Añanen, fasanten, 151. 154.
 Fifticyen, 127. marcepeyn, 127.
 Fonteyn-water, 170.
 Fortuynne, 33. 34.

G.

G Al 19. 20. 74. 95. 97. 113. 123. 141. 158.
 159. 174. 184. 222. 223. blaesje, 20. 210.
 Ganfen, 156. lever, 141. 156. wilde, 152.
 Garneten, 167.
 Geduldt, 26. 27.
 Geers, 110. bry, 110. broodt, 110. meel, 111.
 Geyte-laes, 159. melck, 157. 158. vleyfch,
 139. 146. 242. wilde, 149.

Geley, 110.
 Gelic peen, 112.
 Geleucht, 225. 227.
 Genees-konst behoert geen gefonde, 15.
 Gengber, gember, 119. 136. 189.
 Genever-beyen, 189. hout, 189.
 Gerlie, 107. 110. biscuyt, 110. broodt, 110.
 meel, 110. pap, 110.
 Gelondtheyt, waerdigheyt, 16. bewaren, 187.
 hoe verre haer regulen onderhouden, 251.
 spreek-woort, 163. waer aen men haer eerst
 gewaer wordt in sieckte, 250. waer in sy be-
 staet, 19. wafle is 218.
 Gewoonte, 230. 231. tweede natuur, 188.
 Gierigheids kracht, 59. 60. 61. genefinge, 61.
 64. straffe, 62. 64.
 Gicht, 97. 109. 121. 129. 132. 155. 166. 183.
 186.
 Gijl, 110. 114. 122. 123. 126. 128. 130. 144.
 161. 166. 225. 232. 235. 237. 243. 245.
 Glas dat buyght, 37.
 Goedt, 34.
 Gramfchaps kracht, 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76.
 genefinge, 57. 76. 77. 78. 79. of ly alzeit quaet
 is, 73. oirfaken, 73.
 Granaet-appelen, 130. 223. karlen, 130. fon-
 der karlen, 130.
 Gras, 113. led, 113.
 Graueel, 159. 167. 174. 176. 194. 225. 239. 243.
 Grindel, 166.
 Grutten, 111.

H.

H Amelen-vleys, 147.
 Hammen, 145. 189.
 Hanen, 152. kammern, 153. klooten, 153. fap,
 nat, 152. 240.
 Hardlijvighheyt, 184. 200. 240.
 Haringh, 165.
 Hart, 141.
 Haisel-nooten, 127.
 Haren, 149. 156. 189. ooren, 150.
 Haver, 111. bry, 111. broodt, 111. gort, 111.
 Hair van den hondt, 234.
 Herfft, 95.
 Hers, 188.
 Herfelen, 141.
 Herten, 189. hooren, 121. vleys, 149.
 Honden, 246. vleys, 148.
 Hoenderen, 111. 153. 205. 227. lever, 141. nat,
 200. 209. 218.
 Hoest, 97. 126. 159. 168.
 Holipodrido, 142.
 Honigh, 9. 14. 105. 158. 161. 242. 243. 244.
 van roolen, 244.
 Hooft broeyen, 239. vleyfch, 142.
 Hoppe, 116.
 Hout-sneppe, 156. sonder ragh, 101.
 Huys dat nieuw is niet bewoont, 101.
 Hyfloop, 116. 147.

I.

I Achr, 182. 236.
 Iaer-tijden, 92. 93. 94.
 Ialoufie, [yver-lucht,] 48. 68.
 Inbeeldinge, 201. 202.

K.

K Aersfen-ftanck, 200.
 Kaes, 9. 20. 105. 157. 153. 180. 223. 224.
 227. room, 159.
 Kalf-vleys, 146. 222.
 Kamergangh, 184. 191. 240.
 Kaerne-melck, 158. 859.
 Karssen, 131. 189. 223.
 Katte, 181. vleys, 148.
 Kerffe, [kors,] 107. 116. water, 116.
 Keule, 111.
 Krieccken, 131. 223.
 Kervel, 115.

Kinderen teelen, 191. hoe langh fuygen, 214. hoe haer minne, 214. hoe waer nemen in geboort, 205. 208. maniere van leven, 215. 216. 217. 218. mate in eten, &c. 218. 221. opvoedigh na de feven jaer, 119. 220. 221. wanneer voldragen, 202. waerom van wijfe ouders fomtijds bot, 192. 193. 196. wijn drincken fchadelijk, 218.

Klieren, 140.
Kloten, 141.
Knollen, 117.
Koecken, 107. boeckweyte, 111.
Koe-vleys, 139.
Kool, 114. 121. 156. 240. 244. blom, 114. falact, 114.
Kortfche, 14. 25. 97. 100. 119. 122. 124. 128. 130. 131. 149. 155. 158. 165. 166. 171. 183. 191. 209. 211. 224. 225. zeculche, 91.
Koren, 107.
Krabbe, 167. boffe, 167. fleur, 167.
Krake-been, 140.
Krake-beefien, 124. 189. roode, 129.
Kreefte, 167.
Kriecken, 131.
Kruyt, 135.
Kuyckens, 152. 250.
Kuyt-boomzaadt, 153.

L
L Adamum, 180.
Lamprey, 166.
Lams-vleych, 147.
Landen verfcheydenheydt, 99.
Laferye, melacts, 155. 156. 194.
Laten, 191. 201. 248. 249.
Latouw, 104. 113. 122. 240. 243.
Lenten, 94.
Led-gras, 113.
Levens bepalinge, 10. 13. 14. kortheytnu, 8. langhdutighheydt voortijts, 8. 10. verdriet 2. verlengen door de konft, 11. 13. 14. vermaeck, 4. waer in 't beftaet, 20. waer door het wert onderhouden, 22.
Leen-wercken, 155.
Lever, 149. voedsel, 141. 223.
Lichaems beweginge, 182. gemeenfchap met deziel, 25. groote in de eerste tijden, 10. oir-fprongh, 19. ruste, 182. 235. waerdigheyt, 5.
Liefdekracht, 40. 41. 42. 43. 44. 45. genefinge, 44. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54.
Lijfters, 152. 155.
Limoenen, 129.
Longe, 122. voedsel, 141. 222.
Loock, 120. 200. 210. 232. 249.
Lubben, 140. 152.
Lucht, 85. 118. 248. noorfakelijckheydt en verfcheydenheydt, 86. 87. 88. 89. teyckenen, 188. verbeteringh en verkiefinge, 188. 189.
Luft, 190.
B. Lydius, 74.

M
M Aegh, 20. 41. 58. 113. 117. 130. 141. 227. 228. 229. 234. 239. 249. voedsel, 141.
Maeghdom, 169. teyckenen, 207.
Maeltijt van Plato, 190.
Maerts-bier, 177.
Malvalcy, 175.
Maluwe, 115. 240. 244.
Mancke-bollen, 243.
Manier van leven, die met fieckte gedreyghet werden, en daer uyt op-faen, 248. 249. swacke, 246. 247.
Manna, 200. 228.
Marmelade, 130.
Marcepeyn, 110. 127.
Mede, 161. 243. 244.

Medicamentus voedsel, 104. 105. 113. 128. 161. 173.
Medicijn-konfte, 7. 8. herftelt verloorenge-fontheyt, 7. welck deel van 'er outt is, 7. leert de gefontheyt bewaren, 7. nodigh, 7. 11. 15.
Meel, 108. 110. 223.
Meerle, 152. 155.
Melancholy, [fwarre gal,] 19. 20. 184.
Melaets, 155. 156. 194.
Melck, 9. 105. 157. 158. 159. 160. 189. 218. 226. bieft, 159. 210. geen wijn daer op drincken, 158.
Kaerne, 158. 159. 160. Room, 158. Vrouwen, 113. 205. 209. 210. 211. 215.
Melde, 115.
Meloenen, 122. 180.
Menfchen eerfte heerlijckheydt, 1. 2.
Dartigh jaer oudt, behooren haer natuer te kennen, 16. heel groot zijnde, 10. niet drinckende, 232. niet etende, 232. niet slapende, 238. ouderdom, 10. 11. 13. 88. 102. 244. 252. pael-fteen, 13. verdorvenheydt na de val, 2. 3. waerom voortijts langer leefde, 8. weerdigheydt na ziele en lichaem, 5. zijn een kleyne weerdit, 6.
Mildt, 20. voedsel, 141.
Mijnen, 92. minne om te zuygen, 211. 214. zijn moeders bell, 211. 212. 213. 214.
Mifpelen, 131. 223.
Miftelayn, 109.
Mithridaet, 209. 210.
Moeraich, 47. 91. water, 171.
Moer-bezyen, 132.
Moes, 112. 223. 240.
Molenaer, 164.
Morgh, 141.
Moffelen, 167.
Moffen, 155.
Moff, 174.
Moftaerdt, 117. 222. 247. zaed, 137.
Muskatel-wijn, 175.
Muskel-jaet, 50. 200.
Muzick, 34. 51. 78. 190. 215.
Myrhe, 188.

N
N Agelen, 135. 189.
Navel-ader, 208.
Nedrigheydt, 39.
Nieren, 176. 225. 239. voedsel, 190.
Niet natuerlijke dingen, 22. 199. 290.
Nijds leelijckheydt, 35. 36. 37. 38. genefinge, 38. 39. 40.
Noorde, 100. windt, 90. 98.
Nooten mulcaten, 135. hafel, 127.

O
O Cker-nooten, 126. oefeninge, 182. 199. 235. 236. 337. 248. derlonge, 237. tijdt, en mate, 13. verfcheydenheydt, 182.
Oefers, 9. 167.
Oyevaer, 156.
Olye, 9. 133. 243. 244. 250. verfterkende, 250.
Olyven, 133. 223.
Onvruchtbaecheydt, 195.
Ooren, 140.
Offchen, 139. 145. 146. 224. 225. 227. vleys, 224. 225. 227.
Ooften, 101. wind, 90. 97.
Oude luyden, 10. 11. 13. 88. 102. 241. 244. 252. af-treck, 244. beweginge des gemoeds, 244. beweginge des lichaems, 243. by-fapen, fchadelijk, 194. 245. dranck, 243. flap, 243. flapen by jonge maegden, 243. lucht, 242. fpijte, 242.

P
P Alingh, 166.
Panade, broodt-pap, 109. 215. 250.
Pannne-koecken, 109.
Pap, 107. 109. 116. 126. 215. 218. 250.
Pareye, 117.
Parmelaen, 159.
Paftey, 109. 107. oefter, 167.
Pafliaken, 119.
Parich, 115.
Patiencie, 134.
Patrijfen, 151. 152. 154. 227.
Paeuwen, 115.
Peck-tonnen, 188.
Peen, 119.
Peren, 129. 223. dranck, 129. niet nachteren, 129. wijn, 129.
Peper, 111. 135. 189. wortel, 119.
Pepoenen, 123. 223. 224.
Pelt, 90. 101. 121. 131. 135. 163. 179. 188.
Perficken, 130.
Peterfelye, 116. wortel, 116.
Phafanen, 151. 145.
Phlegma, [lijm] 19. 10.
Pimpnelle, 116.
Pingels, 127.
Pillen, 22. aloë, 249. bitterheyligh, 249. ruffi, 249. fet, 201.
Piffe [water] 184. 185. 236. 237. 240.
Platijlen, 167. 165.
Plaroots maeltijt, 190.
Pleuris, 100. 167. 171. 183.
Plompen, 189. 242.
Pluck-vruchten, 111. 222.
Pocken, 154.
Poel-fnippen, 156.
Popelcy, 120. 234.
Populjoen-falts, 133.
Porceleyn, 115. 189.
Pos, 166.
Priapifmus, 153.
Pricke, 166.
Pruymen, 131. 189. 240. 244. debrignole, 132. kruydt, 132. fap, 100. 244. zuyre, 189.
Priefane [garfte-water] 225.
Purgatic, 22. 158. 191. 249.
Put-water, 171.

Q
Q Ackels, 154.
Queen, 130. 223. kruydt, 130. marmelade, 130.
Quick-filver, 10.

R
R Adijs, 119. meer, 119.
Rakette, 116.
Rapen, 117.
Redenenen, te diepfunigh over maeltijt, 191. den, 190.
Regen-water, 171.
Reygers, 156.
Res non naturalis [niet natuerlijke dingen] 21. 199. 201.
Revier-water, 170.
Rhoarber, 200.
Rijs, 110. bry, 110. knaedingen, 110. marfpeyn, 110.
Rogh, 165.
Rogge, 109. biskuyt, 109. brood, 109. meel, 109. pap, 109.
Roode-peen, 119.
Rookinge der Egyptenaets, 118. 189.
Roock-vleych, 142.
Room, 158. kaes, 159.
Roomfche-boonen, 111.
Rolen, 189. 29. 244. confers, 127. honigh, 244. Syroop, 109. oly, 109.

Rouj-

Rofijnen, 122. 133. 100. 240. 244. lange, 240. Sfil-flaende water, 171.
 Runder-vleys, 116. 227.
 Ruyck-appelen, ballen, 50. 189. 200.
 Rulle, 183. 235.
 Roytingh, 159.

S.

Saffraen, 123. 136. 200.
 Salaedt, 9. 51. 112. 113. 114. krop, 114.
 kool, 114. latouw, 113. 114.
 Salm, 164.
 Sante, 17.
 Sautwifjen, 145. 157. 168.
 Scheeps-vis, 168. van boloinje, 222. 223.
 Schape-kaes, 159. melck, 157. vleys, 147. wey, 157.
 Schel-vis, 164.
 Schoen-maker, 166.
 Schollen, 165.
 Schorff, 144. 188.
 Seelt, 166.
 Sene-blaren, 240.
 Sieckens oirfaeck, 1.
 Sinckingen, 97. 101. 102. 163. 179. 231. 239. 249.
 Slaep, 110. 113. 114. 183. 189. 218. 228. 238. 239. 243. 247. mate, 238. nier op den buyck, 119. ge, onder blaewen hemel, fracks na den oeten, noch over dagh, of met een open mond, 239. noodtlakelijckheydt, 238. tijdt, 238.
 Snippen, 153. 156. hout, 156. poel, 153.
 Snoeck, 165.
 Snor, fchandelijck by de perffen, 107.
 Snuyt, 140.
 Soberheyt, 243. 253.
 Socrates, 26. 57. 76. 77. 206. 255. 237. 241.
 Soch, 113. 205. 215. kraem-vrouwen, 209. 210. 211.
 Somet, 95.
 Sonde, oirfaeck van sieckte en dootd, 2. 3.
 Speccryen, 135. 200.
 Speck, 143. 144. 145.
 Speen-verckens, 145.
 Spelre, 109. broodt, 109.
 Spieringh, 166.
 Spijfe, 103. 189. 225. 232. 248. der eerste eeuw, 9. 125. genees-midd. voor honger, 223. mate, 226. niet vrijten, 162. noodtlakelijckheydt, 103. op wat tijden, hoe dickwils des daeghs, eten, 229. verkiefinghe, 189. 190. verlicheydenheydt, ondienflich, 9. 225. 226. werdt driemael verteert, 20. 184.
 Spinagie, 114. 241.
 Spreuwen, 156.
 Sprot, 165.
 Stekel-belyen, 123.
 Sterckte befaet in warmte, &c. 193.
 Steur, 164. krabbe, 167.
 Stieren-vleys, 146.

Stock-vis, 164. 189.
 Studeren, 151. 221. 228. 236. 237. 239. fracks nae den eten en te veel fchaedelijck, 236. 237.
 Styrax, 189.
 Suycker, 9. 123. 133. 134. 228.
 Terwe, 108. 222. 223. bier, 147. bloem, 109. 318. broodt, 108. 218. meel, 109.
 Suycker-peen, 120.
 Suyringh, 115. wortelen, 120.
 Swacke, 246. manier van leven, 246. 247.
 Swarte-gal, 95. 159.
 Swanen, 156.
 Syroop, 134. appelen, 128. roofen, 209. 210. 211. violen, 210.

T.

Tack, 86. 177. teel-deelen, 250. konft. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198.
 Teringe, 14. 127. 158. 230.
 Thetiakel, 209. 210.
 Toe-kuuydt, 112. 116.
 Tonge, 140.
 Tongen, 165.
 Tortel-duyve, 155.
 Toveryc, 46. 47.
 Trouw-tijd, 194.
 Twee-back, 109. 235.

V.

Vaderlandt dat eeuwigh is, 1.
 Vaert wel, 17.
 Vallende-sieckte, 154. 195.
 Vanden, 206.
 Vafsen, 190. 204. 228.
 Veen-belyen, 124.
 Veerfen-vleys, 146.
 Verckens-vleys, 139. 143. 144. 145. dermen, 141. fpeen, 145. Waer om de Joden verboden, 143. wilde, 149.
 Verjuys, 176.
 Vet, 141.
 Vijgh-boonen, 200.
 Vijghen, 69. 74. 126. 132. 222. 244. 251.
 Boom, 153. plaetter, 15.
 Vincken, 152. 155.
 Violen, 240. moes, 240. Sy-roop, 210.
 Vis, 105. 126. 162. 165. 199. 222. 226. abberdaen, 164. aerdt, 165. laufifjen, 168. ftock, 164. revier, 163. 165. zee, 163. 164.
 Vlaen 160.
 Vleys, 51. 137. 136. 138. 141. 142. 222. 223. 226. eten niet voor de zondt-vloedt, 106. eten oirfprong, 189. geeft veel voedfel, 138. Zee, 91. 101. vifch, 163. water, 169. 172. 222. gerookt, 189. gelouten, 189. kort maken, 120. 223. nat. 240. 242. 243. verkiefinghe, 138. 240. Zoeliche koortfen, 31.
 Vlier-kappers, 125.
 Vloeren van gebakken fteen, 101.
 Voediel, 103. 242. medicamentus, 104. 105. 113. welke deel en 't byfonder voet, 222. 223. Zuyde, 99. windt, 97.

Voeten, 140. 213.
 Vogelen, 105. 151. 189. 226.
 Vreede, 79. befchrijvinge, 79. 80. haer kraght, 80. 81. 82. hulp-middelen, 81. 83. voor de dootd, 4. 83. geneefinghe, 83. 84.
 Vroed-vrouwen ampt, 205.
 Vyer, 19. 104. 188.

W.

Waeffelen, 109.
 Waken, 183. 189. 238.
 Wandelen, 199. 241.
 Water, 104. 169. kerffe, 116. ophouden, gevaerlijck, 184. zucht, 225. 232.
 Wey, 105.
 Welluft, 13. 19. 24. 70.
 Weren-vleys, 144. nat, 200. 209. 218.
 Weften, 163.
 Windt, 98.
 Wierock, 189.
 Wildt-bracdt, 148. 189.
 Willige blaren, 189. 243.
 Wijn, 51. 69. 104. 114. 121. 122. 131. 158. 172. 189. 195. 218. 233. 234. 235. 243. alicantfche, 175. afflen, 235. beter 's middaeghs als 's avondts, franck, 175. griexfe, 175. krachten, deughden, 233. 243. malvafey, 175. medicamentus voediel, 173. most, 174. mufcatel, 175. onderfcheydt, 174. 175. tijnsfche, 60. 123. 174. 175. roode, 174. fock, 123. tint, 175. fopje, 235. voor wie nut, 233.
 Witte, 174.
 Wijn-gaerd-rancken, 189. ftecken, 167.
 Wijsheydt befaet in koude, 193.
 Wijn-ruyten, 126. 231.
 Wijtingh, 146.
 Winden, 185. kracht, 95. noorder, 98. oirfake, 96. ophouden, gevaer, 175. ooften, 97.
 Weften, 98. zuyden, 97.
 Winter, 95.
 Witte-broodt, 218. peen, 119.
 Wonden, 173. 252.
 Woon-plaetfchen, 99.
 Wormen, 120. 131. 133. 170. 200. 227.
 Worffe, 129. de boloinje 222.
 Wortelen, 117.
 Wrijven, 243.

Y.

Ys-Water, 171.

Z.

Zaedt, 192. 123. 240. vaten, 240.
 Zaen, 159.
 Zee, 91. 101. vifch, 163. water, 169. 172.
 Zoeliche koortfen, 31.
 Znee, 171. water, 171.
 Zout, 108. 113. 119. 158. 179. 180. 181. water, 172.
 Zuyde, 99. windt, 97.

Druck-fauten of ERRATA te verbeteren.

Folz.	Col.	Reg.	oor	Teet
10	1	18	aspectum	afpeften
29	2	8	koerts	koortfich.
51	2	53	foetje	foentje
56	1	38	vafsen	vafsen eed
58	2	34	meyr	miter
114	2	55	vielde cap.	1 boeck, vielde cap.
118	1	1	om mijn	op mijn

De overige en Letter-fauten gelieve den verftandigen lezer zelf te herftellen.